

Marcus-Nicolai gemeente

Oog in oog

over vergeving en ontmoeting



jaarprogramma 2019-2020

Oog in oog

Eeuwige, Uw naam zij geprezen want het licht van de morgen heeft ons een nieuwe dag gegeven. Op de drempel van deze viering bidden we: behoed ons, waar we ook gaan of staan. Vergeef ons onze zonden en doe leven met hart en ziel. Amen
Gebed van toenadering in de Nicolaïkerk op de tiende zondag na Trinitatis (18 augustus 2019)

Onze cultuur wordt gekenmerkt door een enorme versnelling. Die versnelling speelt niet alleen op het gebied van transport, communicatie en productie. Het speelt ook in de sociale verandering en in het levenstempo. Steeds moet er vernieuwd worden in het streven naar een meer perfecte en beheersbare wereld. Er is sprake van een paradox: we kampen met een chronisch tijdsgebrek, terwijl welvaart en technologie ons veel tijd besparen. Om aan al die veranderingen te voldoen ontwikkelen we een veranderlijke identiteit. We gaan onszelf min of meer instrumenteel beleven.

Wat een belofte van bevrijding inhield, het zelf mogen bepalen hoe je je leven inricht, leidt tot een impasse. Je moet steeds weer de berg van prestaties op. Je moet jezelf pitchen, jezelf in korte tijd op de kaart zetten. Meetellen, voldoende scores, op de puntenlijstjes bij evaluaties een hoog like-gehalte halen. Je moet gekend worden, werken aan je sociaal kapitaal om een positie in de maatschappij te krijgen.

Dat vraagt zijn tol. Het SCP meldt dat de hoge mentale druk onder studenten zorgelijk is. Ze voelen zich gejaagd en ervaren aanzienlijke studie- en prestatiedruk. Er wordt gesproken van een depressie-epidemie als kenmerk van onze tijd. De ratrace om jezelf te zijn, gaat onze krachten te boven. 'Eigenlijk is iedereen en alles uitgeput, de aarde, de dieren, de mensen. Dat is het systeem waarin we leven', zegt de schrijfster Marian Donner.

Dat systeem nemen we mee de kerk in. We zijn erdoor vergiftigd. Ook in de kerk speelt een programma van wat er allemaal moet, de neiging anderen je wil op te leggen en zelf te willen scoren. Dat bederft. De vraag is of de kerk kan zijn als een moeder, die ontgift wanneer een kind getraumatiseerd bij haar komt en zo het kind bevrijdt om weer te gaan spelen. Vaak lijkt de kerk een ouder die met zichzelf bezig is, met het verlies van haar maatschappelijk aanzien, te bezet met haar drift om te overleven om de behoefte van haar kinderen te zien.

Op deze thema's willen we ons dit jaar bezinnen. We kiezen dit jaar als leidraad **Oog in oog**, over *ontmoeting en vergeving*. Zijn we een gemeenschap waarin je geborgen bent, waar niet het ego centraal staat? Lukt het ons in ons samenzijn om oog te hebben voor elkaar, kunnen we oefenen in vergeving vragen en vergeving geven? Wat een bevrijdende beweging tegen het uitputtende systeem kan daarvan uitgaan.

We hebben in tegenstelling tot de afgelopen jaren wellicht een minder uitgebreid programma. De boodschap daarvan is al snel dat er nog meer moet. We willen niet

impliciet de prestatiedruk in onze gemeente verhogen. Er zijn ook dit jaar weer veel kringen, bij uitstek ook plekken om elkaar op een verdiepende manier te ontmoeten,

Het programma zijn we zelf, leden van de Marcus- Nicolaïgemeente. Hoe gaan wij met elkaar om? Gunnen we elkaar licht in de ogen?

We weten wel dat dat we daar niet goed in zijn. Relaties schuren nu eenmaal. Oog in oog wordt al snel oog om oog. Die spanning blijft. En toch ... we bestaan in iemand die ontgift. Dat is uitgesproken in het gebed van toenadering dat hierboven staat. Dat is Christus uit wie we leven.

We hopen op een mooi en verdiepend jaar met elkaar!

Werkgroep Vorming & Toerusting Marcus- & Nicolaïgemeente

Heb je vragen of opmerkingen over het programma of een bepaalde activiteit dan kunt u ons benaderen via vt@nicolaikerk.nl of telefonisch via 06-44442706 (Adriaan Verheij)

Vanaf dinsdag 1 oktober / Kring

Bijbelwerkplaats

De tijden zijn veranderd, ook in het kerkelijk leven. Was de Bijbel vroeger voor mensen soms een hobbel, omdat het gebruikt werd als een half-dogmatisch leerboek, vandaag de dag staat meer de persoonlijke ervaring centraal. Bij de Bijbelse verhalen kun je niet snel iets verkeerd zeggen, mag je twijfelen en openlijk moeite hebben met bepaalde personages. Daarmee is veel winst geboekt. Het geeft de mens een vrijere omgang met de Bijbel.

Toch voelen mensen ook weer meer de behoefte om te weten hoe de Bijbel in elkaar steekt, hoe de verschillende boeken op elkaar zijn betrokken, en hoe je Oude- en Nieuwe Testament moet zien in relatie tot elkaar.

Vandaar dat de Bijbelwerkplaats het tweede jaar in gaat. Aan de hand van de methode 'Naderen om te horen' (uitgave Gooi en Sticht) krijg je de kans om echt de bijbel te leren lezen. Deze methode werd geschreven door godsdienstdocenten voor katholiek middelbaar en hoger onderwijs.

Wat is de samenhang van al die verhalen in Genesis? Wat houdt de Thora (de boeken van Mozes) bij elkaar? Waarom kwamen daarna nog 'Profeten' en 'Geschriften'? Waarin verschilt de christelijke lezing van het 'Oude Testament' van de Joodse lezing van de 'Hebreeuwse Bijbel'?

Wag het bijbelavontuur en doe mee! Bij opgave wordt het materiaal voor je vermenigvuldigd. Je kunt ook gewoon eens komen kijken of het wat voor je is!

Wanneer: dinsdag van 13.45-15.15 uur

Frequentie: (gemiddeld) eens per 2 weken

Data: 1,15 en 29 oktober, 5 en 19 november, 3 en 17 december, 14 en 28 januari, 11 februari, 3, 17 en 31 maart, 14 april, 12 en 26 mei

Plaats: kosterij Nicolaïkerk, Nicolaaskerkhof 9, tel. 2315734

Opgave: bij Riny Daverschot (tel. 2517177) of ds. Dirk Neven (tel. 2546656)

Vanaf donderdag 10 oktober / Cursus (i.s.m. Lutherse Kerk)

Leren van Luther - Bonhoeffer als inspiratiebron

De cursus Leren van Luther wordt al een aantal jaren landelijk georganiseerd door de Lutherse Kerk voor deelnemers uit alle kerken en andere belangstellenden. Elk jaar op een andere wijze aandacht gegeven aan wat Luther en zijn theologie voor ons in onze tijd kan betekenen. Dit jaar bieden we in de Nicolai een plek voor deze cursus in Utrecht.

Centraal staat dit jaar de bekende theoloog Bonhoeffer. Hij wilde de gelovigen van zijn tijd wakker schudden. Bonhoeffer zocht naar inspirerende, nieuwe en frisse manieren van kerk zijn. In vier bijeenkomsten gaan we onder de wisselende leiding van verschillende theologen (waaronder Pieter Oussoren) op zoek naar lutherse wortels en lijnen in het werk van Bonhoeffer.

De reeks wordt op zaterdag 29 februari in de Nicolaikerker landelijk afgesloten met een film over het leven van Bonhoeffer.

Wanneer: donderdag 19.30-21.00 uur

Data: 10 oktober, 14 november, 12 december, 9 januari

Plaats: Tuinzaal / Kosterij Nicolaikerker

Kosten: € 20,- (incl. reader die tijdens de 1e bijeenkomst wordt uitgereikt)

Voor meer informatie en opgave: Dhr. Izaak van Kralingen, 030-606 56 67,
izaakvankralingen@planet.nl

Vanaf begin oktober / Kring

20'ers/30'ers

Na een zomerstop gaat de 20'ers/30'ers kring weer verder! We komen om de week op donderdagavond bij elkaar, steeds bij iemand anders thuis. We eten dan meestal eerst samen en bespreken daarna een inhoudelijk onderwerp. Het eten is vanaf 19:00u, maar je mag uiteraard ook alleen voor het 'inhoudelijke deel' aanschuiven.

Heb je interesse of wil je meer weten? Neem dan contact op met Annelies Schouten (annelies-schouten@hotmail.com)

Wanneer: donderdagavond vanaf 19:00 uur

Frequentie: eens per 2 weken

Vanaf maandag 14 oktober / Kring

Bijbelleerhuis Marcus

Dit seizoen gaan wij verder met het leerhuis over het Bijbelboek Marcus. Het Evangelie volgens Marcus lijkt de assepoester onder de evangeliën. Honderden jaren lang werd het veel minder gebruikt in de liturgie dan de andere evangeliën. In tegenstelling tot bijvoorbeeld het Evangelie van Johannes trok Marcus relatief weinig aandacht. Heeft dit van doen met de compacte manier van schrijven van Marcus? Bovendien lijken zijn stijl en taal erg nuchter. Heel anders dan de uitvoerige verslagen die in de andere evangeliën worden aangetroffen.

De laatste decennia is de belangstelling voor dit Evangelie toegenomen. En terecht. En dan niet omdat het Evangelie volgens Marcus het kortste is. De evangelist vertelt met vaart en visie, en hij boeit de lezers van zijn verhalen van begin tot einde.

Deze kring is bedoeld als een leerhuis, waarin we teksten lezen en proberen te begrijpen.

Wanneer: maandag 14.30-15.30 uur

Frequentie: elke 2e maandag van de maand

Data: 14 oktober, 11 november, 9 december, 13 januari, 10 februari, 9 maart, 20 april en 11 mei.

Plaats: Johannes Bernarduskerk. Oranje Nassaulaan 2, tel. 2880212

Voor meer informatie: ds. Hans Koops (tel. 2745036)

Vanaf maandag 29 oktober / Leeskring

Raak de wonden aan – Tomáš Halík leeskring

Als het geloof leeft, zal het steeds weer gewond raken, blootstaan aan crises en soms zelfs worden 'gedood'. Er zijn momenten waarop ons geloof afsterft – om weer te worden opgewekt. Alleen het gewonde geloof kan genezen. Ik vrees dat een geloof dat niet door de nacht van het kruis is heengegaan en niet in het hart is getroffen, daartoe niet in staat is.

Na een eerdere kring in 2015 rondom het boek *Geduld met God*, is er nu gelegenheid om je aan te sluiten bij de kring rondom het jongste boek van Tomáš Halík, 'Raak de wonden aan'. Halík vertrekt vanuit het bijbelverhaal van Thomas, één van de twaalf leerlingen van Jezus. Tomas gelooft het niet wanneer de andere leerlingen vertellen dat ze de opgestane Heer hebben gezien. Pas als ik met mijn handen zijn wonden voel, zal ik geloven dat hij is opgestaan. Later verschijnt Jezus weer aan de leerlingen en nodigt hij Tomas daadwerkelijk uit om de wonden in zijn handen en zijde te voelen.

Het verhaal is een opening om het christelijk geloof te doordenken vanuit de metafoor van de verwonding. Volgens Halík is geloof dat geen gewond geloof is, geen echt geloof. Centraal in het christendom staat immers een gewonde, stervende man. Geloven is niet 'geloven dat God bestaat', of 'dat Jezus voor je is gestorven'. Het is volgens Halík een uitdaging om als mens de wonden van Jezus zelf te 'betreden'. Om daarmee je eigen wonden te betreden en de wonden van deze wereld. Het woord kwetsbaarheid wordt nauwelijks genoemd, maar het boek vormt er in feite een groot pleidooi voor. Kwetsbaar durven zijn.

Raak de wonden aan van de toonaangevende Tsjechische theoloog is goed te lezen. Het boort kernvragen aan van wie we zijn en kunnen/willen zijn als gelovig mens anno 2020. Van harte welkom om deze zoektocht met elkaar aan te gaan.

Wanneer: dinsdag van 20.00-21.30 uur

Frequentie: eens per maand

Data: 29 oktober, 26 november, 28 januari, 25 februari, 24 maart, 21 april en 26 mei

Plaats: kosterij Nicolaïkerk, Nicolaaskerkhof 9, tel. 2315734

Opgave & informatie: ds. Dirk Neven

Dinsdag 19 november | Filmavond

Das Leben der Anderen (F.H. von Donnersmarck,2006)

In deze film die speelt in het Oost-Duitsland van voor de Wende, staat het zien, of beter gezegd het bespieden, van de ander geheel centraal. In november 1984 krijgt de gezagsgetrouwe Stasi-agent Wiesler de opdracht een succesvolle toneelschrijver en zijn levensgezel te schaduwen.

Wiesler wordt geconfronteerd met de voor hem vreemde wereld van liefde, literatuur en het vrije denken, waardoor hij zich de nutteloosheid van zijn eigen bestaan begin in te zien. Hoe meer hij in aanraking komt met deze nieuwe wereld, hoe groter het besef groeit dat het systeem ook zijn eigen leven ernstig beperkt. Het wezen van het eigen leven wordt alsmear duidelijker in het kennen van dat van de ander.

Locatie: Tuinzaal Nicolaïkerk (bovenzaal)

Aanvang: 20.00 uur

Zaterdag 15 februari | Present, aan de slag!

Oog in oog met iemand buiten de kerk

Zoals elk jaar nemen we ook nu weer een activiteit op die we samen met Stichting Present organiseren. Het kostte de afgelopen jaren wat moeite om vrijwilligers te vinden, maar het appèl van hulpbehoevenden, ook al past het niet in de carrièreplanning, is wel een kern van de boodschap van Christus. Daarom laten we het wel in het programma staan.

Stichting Present heeft contact met mensen die hun huis niet op orde krijgen of de tuin niet bij kunnen houden. De activiteit duurt van 10.00 tot 12.30. We

hebben de afgelopen jaren gezien dat de hulp die geboden werd, erg gewaardeerd werd.

Je kunt je opgeven bij Arthur Hegger: athegger@gmail.com

Locatie & tijd: volgen nog

Donderdag 5 maart / Lezing Renée Van Riessen

Van zichzelf bevrijd

Menselijk leven is leven in relaties. De Frans-joodse filosoof Emmanuel Levinas richtte zich vooral op de bevrijdende kracht van relaties. Hij ontdekte dat ze behulpzaam kunnen zijn om onszelf los te laten en om compassie te oefenen.

In haar laatste boek onderzoekt Renée van Riessen Levinas' denken over nabijheid en naastenliefde. Ze brengt het in discussie met hedendaagse denkers (Heidegger, Ricoeur, Derrida) en legt verbanden met het werk van schrijvers en beeldend kunstenaars. Met haar Levinas-interpretaties beweegt Van Riessen zich op het grensvlak van ethiek, mystiek en religie. De bevrijding van jezelf blijkt hier telkens verbonden te zijn met het raadsel van de nabijheid van de ander.

Renée van Riessen is filosoof en dichter. Zij doceert godsdienstfilosofie aan de PThU Groningen en is bijzonder hoogleraar christelijke filosofie aan de Universiteit Leiden.

Locatie: Nicolaikerkerk

Aanvang: 20.00 uur

Vanaf woensdag 11 maart / Kring veertigdagentijd

Een wurm in de juttepeer

Ooit schreef Annie M.G. Schmidt een gedicht over `een wurm in een juttepeer`. Eigenlijk gaat het in het gedicht over menselijke verhoudingen tegenover de misère van het leven. Begin van deze eeuw schreef dr.Ph.L. Krijger onder deze titel een dissertatie over de tragiek van de schepping. Het is opvallend dat in de geloofsbezinning weinig aandacht is voor het tragische. Hoe is dat te verklaren? Het zou wel eens kunnen zijn dat naar het gevoel van velen het tragische niet spoort met de inhoud van de Bijbelse boodschap. Het is alsof het theologische geweten aarzelt de tragiek een plaats te geven in de geloofsleer.

Gedurende drie of vier avonden gaan we op zoek naar een antwoord op de vraag of deze terughoudendheid tegenover het tragische juist is. Vragen die

aan de orde komen: Vanwaar het kwaad? Hoe kunnen we het kwaad dat ons overkomt een plaats geven? Tragiek, wat is dat eigenlijk? Tenslotte praten we met elkaar over de uitdaging om het tragische te beteugelen. Immers, wordt ook van de Eeuwige niet gezegd dat hij bij het begin van de schepping `het woest en ledig` een halt heeft toegeroepen?

Data: woensdag 11, 18 en 25 maart en 1 april

Tijd: 19.45-21.30 uur (na de oecumenische vesper)

Plaats: Johannes Bernarduskerk, Oranje Nassaulaan 2, tel.2880212

Voor meer informatie: ds. Hans Koops (tel. 2745036)

Donderdag 19 maart / Lezing Ruard Ganzevoort **Vergeving moet, maar hoe?**

Vergeving is niet alleen een religieus begrip. Het raakt ook onze menselijke relaties. Spreken over vergeving begint bij de slachtoffers. Hun verhalen staan centraal. Wat gebeurt er als vergeven wordt?

Vergeving raakt macht. Vergeving is in de Kerk misbruikt. Dan werd het slachtoffer onder druk gezet om toe te dekken, om geen stennis te maken. Vergeving gaat dan uit van de daders. Vergeven is juist het doorbreken en loskomen uit deze machtsrelaties.

Daar komt een politieke/maatschappelijke kant bij: als samenleving zetten we steeds meer in op zwaardere straffen en is vergeving een verdacht begrip geworden.

In deze complicaties zullen enkele dimensies van vergeving aan de orde komen. Onze spreker Ruard Ganzevoort is hoogleraar praktische theologie aan de Vrije Universiteit en Lid van de Eerste Kamer.

Locatie: Nicolaikerkerk

Aanvang: 20.00 uur

Eind april / Fotoworkshop

De ander zien

De selfie is niet meer weg te denken uit het woordenboek en de huidige tijd. Een plaatje van jezelf met alles wat je bijzonder vindt of gewoon alleen met jezelf. Kortom het tijdsbeeld in optima forma, het graag nogal om onszelf. De ander zien, dat lijken we behoorlijk verleerd. Vandaar dat we deze avond creatief aan de slag gaan met het oog in oog staan met een ander. Wat zien

we als we naar de ander kijken en hoe breng je dat unieke van de ander nu in beeld. Onder leiding van een fotograaf maken we er een bijzondere avond van. Wie weet volgt de expositie in de kerk later!

Datum: wordt nog bekend gemaakt

Locatie: Nicolaikerkerk

Aanvang: 20.00 uur

Opgave & informatie: Adriaan Verheij

Vrijdag 12 t/m zondag 14 juni | Musical Jozef

Het verhaal van Jozef kennen we allemaal. Hij werd onderkoning van Egypte en daardoor kon hij zijn familie helpen toen er een hongersnood kwam. Maar eerst kwam hij oog in oog met zijn broers die hem eerder hadden verkocht. Kan hij hen vergeven?

De musical Jozef keert terug! De mensen die al wat langer rondlopen in onze gemeente zullen ongetwijfeld weten dat deze musical geschreven is door Karel Deurloo in 2008 en dat Ko Zwanenburg de muziek heeft gecomponeerd. Sigrid Braam zal weer (net als bij de musical Mozes in 2017) de regie op zich nemen.

Alle kinderen uit groep 4 of hoger kunnen meedoen. De repetities zijn begin volgend jaar gepland. Het kampweekend is van vrijdag 17 april t/m zondag 19 april. Wil je meedoen? Geef je dan op bij Annet Visser (huupenannet@gmail.com)

Uiteraard kunnen we allemaal het eindresultaat bewonderen bij de 3 uitvoeringen in onze eigen Nicolaikerkerk. Iedereen van harte welkom!

Uitvoeringen:

Try out: vrijdag 12 juni 19.30 uur

Première: zaterdag 13 juni 19.30 uur

Matinée: zondag 14 juni 15.00 uur

Locatie: Nicolaikerkerk

Oog in oog

programma Marcus-Nicolai gemeente | 2019-2020

vanaf dinsdag 1 oktober | Bijbelwerkplaats

vanaf begin oktober | 20'ers/30'ers kring

vanaf donderdag 10 oktober | Cursus Leren van Luther

vanaf maandag 14 oktober | Bijbelleerhuis Marcus

vanaf dinsdag 29 oktober | Leeskring (Raak de wonden aan)

Dinsdag 19 november | Filmavond

Zaterdag 15 februari | Present, aan de slag!

Zaterdag 29 februari | Film Bonhoeffer

Donderdag 5 maart | Lezing Renée Van Riessen

Donderdag 19 maart | Lezing Ruard Ganzevoort

vanaf woensdag 11 maart | Kring veertigdagentijd

Eind april | Fotoworkshop

Vrijdag 12 t/m zondag 14 juni | Musical Jozef